

Povzetek razprave v okviru skupine KMETIJSTVO

/Igor Hrovatič - moderator, pomoč – Vera Vesely/

V okviru tematske delavnice je potekalo tudi delo v skupini (2 omizji x25 minut), kjer je tekla odprta razprava o ključnih ciljih in pomenu kmetijstva kot gospodarske dejavnosti širšega pomena. Moderator je na kratko predstavil stanje kmetijstva v naši občini, potenciale in povabil udeležence delavnice, da predstavijo svoj pogled predvsem v smeri razvoja dopolnilnih dejavnosti, kratkih dobavnih verig in povezovanja pridelovalcev. Iz razprava, v kateri so sodelovali vsi udeleženci delavnice, so se izoblikovali naslednji predlogi:

1. V MONM je kmetijstvo manj donosna gospodarska dejavnost, kmetije pa so posledično nekonkurenčne v primerjavi z gospodarskimi subjekti v lastni in drugih gospodarskih panogah. Zato je potrebno nadaljevati s politiko javnih podpor in jih še nadalje prilagajati potrebam teh kmetij. Na ta način bo tudi lokalna skupnost omogočila svojim kmetom, da bodo lahko uspešneje konkurirali ostalim dobaviteljem hrane na območju občine (samooskrba).
2. Za nadaljnji razvoj kmetijstva in s tem tudi samooskrbe v občini je nujno potrebno izboljšati medsebojno sodelovanje in povezovanje vseh stanovskih strokovnih združenj in organizacij, ključnih za razvoj kmetijstva v tem prostoru kot so: Kmetijska zadruga Krka, Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto, Grm Novo mesto - center biotehnike in turizma. Mestna občina Novo mesto ter neprofitna društva in združenja, ki skrbijo za ohranjanje kulturne identitete podeželja.
3. Prostorske omejitve razvoja kmetij so cokla razvoja. Problematika preselitve kmetij na obrobja naselij predstavlja veliko težavo na kmetijah
4. Spodbujati je potrebno povečevanje kmetijskih zemljišč z operacijami kot so menjave in komasacije z agromelioracijami
5. Razvojna politika MO NM mora biti usmerjena v povečanje razvojnih sredstev v razvoj dopolnilnih dejavnosti
6. V MO NM prevladujejo majhne kmetije, ki pa so prepuščene same sebi. Te kmetije je potrebno ohraniti pri življenju in s tem preprečevati zaraščanje krajine in za njih vzpostaviti ustrezen način organiziranosti s ciljem lažjega plasiranja pridelkov in hrane na trg. Za to je potrebno zagotoviti razvojna sredstva iz različnih virov.
7. Brez podpore s strani občine tudi za strojno opremo (priključke) se manjše kmetije ne bodo več odločale za modernizacijo. To naprej pomeni sigurno večjo zaraščenost kmetijskih površin.
8. Urejanje obcestnih brežin urejajo kmetje vsak ob svoji parceli. Sedaj je tako, da občina plačuje podjetje katero kosi obcestne površine do širine 1,0 m večkrat letno. Občina za takšno storitev plačuje veliko več kot bi jo stalo, če bi politika občine šla v smeri takrat, ko so manjše kmetije še videle interes, da vztrajajo.
9. Vendar smo sedaj na točki, ko bi dodatno število ukinjenih manjših kmetij pomenilo, da bi občina v kolikor bi želela imeti urejeno krajino tako kot ima sedaj urejene obcestne površine najeti podjetje za takšno urejanje. Seveda bi to podjetje uredilo te površine do zahtevanega minimuma. Vemo pa, da je čar teh površin ravno v tem, da jih vsak lastnik(kmetovalec) ureja po svoje in to je dediščina za katero verjamem se trudimo, da bi jo ohranili.
10. Majhne kmetije izpadejo tudi pri zelenih javnih naročilih
11. Velik potencial v MO NM predstavljajo javni zavodi, ki v premajhnem obsegu izkoriščajo ponudbo lokalnih pridelovalcev. Problem je tudi v tem, da ta ponudba ni vedno zaznana oz. je lahko tudi premajhna za potrebe javnih zavodov. Lokalna skupnost je lahko iniciator

povezovanja med kmetijami in javnimi zavodi in iniciator povezovanja v zadrugah. Izkoristiti je potrebno tudi obstoječe potenciale

12. Potreba po vzpostavitvi poštenih tržnih odnosov tako s tradicionalnimi potmi trženja, kakor tudi preko sodobnih prodajnih poti
13. Politika razvoja kmetijstva v MO NM mora biti tudi v urejanje kmetijskih in gozdnih poti, s ciljem ohranjanja obdelanosti, preprečevanja zaraščanja in razvoja turizma v občini
14. S ciljem povečanja osveščenosti občanov je potrebno pristopiti k promociji lokalnih proizvodov in kmetij, vzpodbujati direktno prodajo, to je kratke verige
15. Na spletni strani MO NM se vzpostavi kmetijski kotiček, kjer bo možno promovirati lokalno pridelavo, kratke verige in ponudbo
16. Potrebna je ureditev tržnice
17. Velik problem razvoja kmetij predstavljajo tudi škode po Romih na kmetijskih in gozdnih zemljiščih in kraje pridelkov in živali. Problem reševanja škod je potrebno reševati v sklopu reševanja celotne romske problematike in vzpostaviti ustrezen sistem; ali plačila odškodnin ali kakšne druge rešitve
18. Kritičnost do tistih lastnikov kmetijskih zemljišč, ki svoja zemljišča ne obdelujejo (npr zaradi problema več lastništva). Predlog v smeri vzpostavitve sodelovanja med kmetijsko inšpekcijo in redarsko službo MO NM.
19. občina bi lahko za drugo samozaposleno osebo na kmetiji plačevala prispevke (glede na izobrazbo), da bi se na ta način dvignil trend samozaposlenosti na kmetiji. Na ta način bi se tudi vrnilo bistvo družinskih kmetij. Prav tako pa bi bila to investicija za ohranitev delavne sile na podeželju za več rodov naprej.
20. Gozdarstvo je premalo izpostavljeno v razvojni politiki MO NM. Kratke verige, zeleno javno naročanje je potrebno vzpostaviti tudi pri gozdarstvu (lesni sekanci, predelava lesa),

II. DEL DELAVNICE: POVEZAVA KMETIJSTVO IN TURIZEM

1. Razvoj turizma na kmetijah je povezan z velikimi vlaganji
2. Potreba/pomen vlaganja v promocijo turistične dejavnosti na kmetijah in celotnem podeželju s strani MO NM (promocija, zloženke...)
3. Turizem kot pomemben del kratke verige - direktna prodaja
4. Turizem na kmetijah je generator tudi novih zelenih delovnih mest
5. Povezovanje turističnih kmetij s TiC-om MO NM
6. Tržnica kot prostor ponudbe storitev in proizvodov s turističnih kmetij
7. Čebelarški turizem, medena tržnica
8. Gozdarski turizem
9. Na kmetijah ni vzpostavljene ponudbe s turističnimi vsebinami Gpn (?) – jahanje, tradicionalna obrt ipd
10. Javni razpisi, ki se nanašajo na dobove hrane javnim zavodom na območju občine naj bodo oblikovani tako, da bodo dostopni kmetijam oz. da javni zavodi ne bi mogli kandidirati na javne razpise vrtcev in šol,
11. Občina naj vzpostavi spletno stran ponudnikov hrane - kmetij in podjetij oz. obrtnikov,
12. Okrepiti je povezovanje med ključnimi subjekti v prostoru (samooskrba).